

Universitätsbibliothek Paderborn

**R. P. D. Ioannis Ivsti Lanspergii, Natione Bavari, Illvminati
Ac Religiosissimi viri, Carthusiae Coloniensis ante annos
centum Vicarii, & Magistri Nouitiorum laudatissimi Opera**

In Qvinque Tomos Distributa, à mendis expurgata, veteri integritati
restituta, & indicibus locupletata

De Sanctis

Landsberg, Johannes Justus

Coloniae Agrippinae, Anno M.DC.XXX

Ordines omnium Sanctorum vt D. Ioannes Baptista præcellat: quonam sit
vsus baptismo, vtq[ue] nouem modis fuerit singulariter magnus, Sermo II.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-47060](https://nbn-resolving.de/urn:nbn:de:hbz:466:1-47060)

IOAN. LANS. CARTHVS. SERMONES.

418

Beruer Ioannis ad Christum.
Humilitas Ioannis quāta fuerit.
Bernardus.
Ioan. 1.
Marth. 3.
Luc. 3.
Deuotio Iesu nis ad Christum quāta fuerit.
Luc. 1.
Marth. 11.
Luc. 3.
Feuer Ioannis ad proximum.
Matth. 3.
Luc. 3.
Marc. 6.

tur autem nunc feruorē ioannis considerare ad Christum. Atque hunc indicant nimirū deuotissima ipsius humilitas, alacritas, ac plane feruorē pietas in eum. Humilitas sanē vel hinc nobis manifesta est, quod cum tuus esset ut puraretur Christus, corrigiam calcimentorum eius solvere dignum se profitetur, quod eundem baptizare trepidat, quod denique, sicut fulgidissima lucerna ardens & lucens, ante oculos hominum, sicut non appetit, ita se lucere nescit. De hoc Bernardus: Lucet, inquit, Ioannes, tantumque clarius, quanto amplius feruerit tanto verius, quanto minus appetit lucere. Fidelis lucifer, qui Solis iustitiae non usurpare venit, sed prænuntiavit splendorem: Non sum, inquit, ego Christus. Venit fortior me patet, cuius non sum dignus solvere corrigiam calcimenti. Et illud: Ego baptizo vos aqua: ille vos baptizabit Spiritu sancto & igne. Ac si misericordia lucifer dicere videatur: Non sum ego sol. Longè alium videbitis in diuinis comparatione tenebra sum, & non lux. Hęc ille. Jam verò & hic deuotionem eius feruentissimam ac pietatem in Christum lenimus. Clarius autem si ipsius needum nati in utero ad Christi præsentiam exultatis motum & iubilum reculumus, si de voce sponsi gaudium eius antenuntiavimus, si denique commendationem & prædicationem eius de Christo attendimus. Quę certè omnia nobis lucent: quandoquidem nihilo carent, non animadueteremus. Restat igitur nunc tandem feruorem eius ad proximum considerare, quem zeli vehementia, iustitiae amor, & veritatis usque ad mortem suscepit constantia indicauit. Arguebat Iudeum duritiam, non parcebat phariseorum arrogantia, Herodis lasciviam increpabat. Non illi cultus deferti, non singularitas propofiti, non regis potentia, neque exhibita sibi reverentia, non minax adulterii crudelitas, non denique intentata mors poterant persuadere, vt animarum periculum, pietatis contemptum, Dei iniuriam dissimulans præteriret. Hęc, fratres charissimi, cuncta breuiter perstringens magis indicaui, quam explauisi. Faciat Deus ut in nobis aliquando inueniantur, quę in beato Ioanne modo veneramur, præstante eodem Domino nostro Iesu Christo, qui à Patre & Spiritu sancto viuit & regnat Deus, per infinita seculorum in eula, Amen.

SERMO II. IN EADEM FESTIVITATE

Ordines omnium Sanctorum ut D. Ioannes Baptista præcesset:
quoniam si usus baptismo, ut quę nouem modis
fuerit singulariter magnus.

¶ 5. 7.

Matt. 11.
Num. 21.

In ter natos mulierum non surrexit maior Iohanne Baptista. Matth. XI. Multo quidem fratres charissimi, ante natum Domini præcursorē Iohannem, cuius nunc solennitate lèxamus, in veteri testamento commenda�legimus, sed neminem perinde, ut eundem ipsum verbo Domini tēla, quę iam audistis. Laudatū à Deo Nōs scripture commemorat, quādo Domina ait ad illum. Te vidi iustū coram me ex omnibus gentibus. Moses item insigni affectus est laude, dicente de illo Dño ad Aaron & Mariam: Si quis in te fuerit propheta, Denuni, in visione apparebo ei, vel per somnum loquar ad eum.

non alii seruus mens Moses, qui in omni domo mea fidelis sumus est. Ora enim ad os loquari ei. Itemq; Erat Moses vir mitissimus super omnes homines, qui morabantur in terra. Dauidem etiam Dominus laudavit, dicens: Inueni hominem secundum te meum Habet & S. Job laudes suas, commendante illū Domino his verbis apud Satan: Nunquid considerasti seruum meum Job, quod non sit filius ei in Job 1. Psalm. 38. Acto. 13. tere, vir simplex ac rectus, & simens Deum, & recedens a malo? In novo etiā Testamento eximijs quosdam Dominus encomijs honorasse legitur, sed quae Ioan. s. non pertingant vñq; ad laudes Ioannis. Habes illic testimonium Dñi de Nathanaele, quod fuerit vere Israhelita, doli expers. Fit etiā ibidē honorifica mentio Centurionis, affirmans Salvatorem se tantam fidem non inuenisse in Israhel, quātā in illo. Verū quamvis præclaræ sint horū laudes & encomia, nihil tamen habent simile laudibus S. Ioannis. Alij quidē ob peculiares & priuatas qualitatib; virtutes & excellentias cōmendati sunt: at Baptista Ioannes in cunctis fuit magnus, & in omnibus laudabilis: itaq; de eo solo dixit veritas infallibilis: Inter natos mulierū non surrexit maior Ioanne Baptista. Tanquam diceret: Quamvis alij corā me magni sunt, nō tamen est quisquā maior Ioanne. Nam si laudatur humilitas, quis Ioanne demissior? qui non solū superioribus, aut æqualibus, sed etiam inferioribus se posposuit, quando interrogatus à Iudeis, num Christus ipse foret, respondit: Nō: num Helias, respōdit similiter: num deniq; propheta, idē responsum reddidit: cum tamē meo iudicio, qui non erro, quia veritas sum in spiritu & virtute Heliae ipse venire, & non modo propheta sit, sed & plus quam propheta. Quod si prædictus castitas in quo tanta puritas, tanta relucet & integritas atq; in Ioanne, qui non attractū solū, sed & aspectū fugit fœminarū, adeoq; in tenerima atate fugit in eremū mūndo penitus relicto? Si sobrietas, si abstinentia, si dura corporis afflictio laudatur, ybi queso similis inueniri potest illi, quæ fuit in Ioanne, qui pœnitentia dedita vitā ante amplexus est, quām peccatum perpetrasset, quod esset pœnitentia expiandum: ut vel hoc ipso tanto sit illius vita rigor laudabilior, quanto ipse innocentior. Et ne quis putet vulgare fuisse illius pœnitentiam, meminerit vt Euangelista testatur, cibū eius fuisse locustas & mel sylvestre. Potus haud dubiè aqua fuit: totū corpus operuit cilicium de pilis cāmelorum confectum, quod stringebat zona pellicea, ut fortius corpori adhæreret, & carnem innocentem sua asperitate contereret. Stratum Luce 1. illi fuit specus subterraneus, aut nuda hūmus. Denique annos XXV. ab hominum coniunctu separatus, vixit solus in deserto. Iam si rectitudinis zelum & iustitiae amorem spectemus, is quoque in Ioanne præcipuus appetit. Inde est, quod tam constanter pharisæorum superbiam, Iudeorum duritiam, & Herodis adulterium reprehendit. Quæ res illi carcerem & mortem peperit, dum pro iustitiae & castitatis patrocinio ac defensione neci datus est. Ea de re in scriptura lucerna ardēs & lucens appellatur. Porro excellentē eius patientiam & mansuetudinem hand obscure declarauit Dominus, quādō mortem illius non sine gemitu commemorans, ait ad discipulos suos: Heliae iam venit, (Ioannem intelligi voluit) & fecerunt in eo quacunque voluerunt. Denique alij sancti, singuli singulos ferme habēt gradus & ordines quan- do alij sunt Angeli, alij Apostoli, alij Euangeliæ, alij Martyres, &c. Ioannes omnibus clarius existit. Ipse est Angelus, non quidem naturæ, sed ob legati-

Matth. 3. ii
Matth. 1.
Matth. 14.
Marc. 6.
Ioan. 3.

Luce 7.
Marc. 1.

Matth. 17.
Ioannes vita
se omnium
ordines san-
ctorum con-
tinuat.

onis officium, & munditiam Angelicæ puritatis. De eo enim dicitur apud Malach. *Ecce ego misero angelum meum, qui preparabit viam meam ante faciem meam.* Ipse est propheta, imo, ut Christus sit, plus quam propheta. Ipse Euangeliista quia legem Euangelicam docuit. Ipse Apostolus, imo & Apostolorum dux, quando non solū populu ad Christum traxit, sed & Apóstolos quoddam, nempe Petru, Andream & Philippum ad Christum transmisit, illisq; domi adhærere. Ipse martyr, confessor & virgo excellentissimus ut potestis ex predictis colligere. Merito ergo singulari quadam ratione commendatur est, qui tam singulari fuit excellētia sanctitatis prædictus, adeo ut nihil ipsi defuerit vel de communi, vel priuata sanctitate ceterorum. Quemadmodum propter simplices admonendi eftis charissimi, ne quis per hæc verba quibus dicitur nemo sur rexisse maior Ioanne Baptista inter natos mulierum, poterit eum vel Christo, vel virginī matri sive antelatum, sive equiparari ei. Loquitur enim hic Dominus de natis mulierū, vnde manifeste & scilicet, & matrem exceptit. Quamvis enim eximia sit S. Ioannis sanctitas, non cura vlla ratione est Christo comparandus, & multis modis à matre Domini superatur. Nam ad minus non caruit culpis venialibus: atqui mater Dei nullam vñquam cuiuslibet culpi maculam contraxit ut interim decantateam, quibus longè superior est Ioanne, sicut & alijs creaturis omnibus. Porro, ut manifestius possitis intelligere, quam magnus fuerit beatus & uerendus Christi Baptista Ioannes, quædam hic commemoranda sunt, quibus id perspicue elucescat.

Ioannes vt
magnus fue-
rit ab annun-
ciatione.
Lucas i.
Exod 39.
Hebrei 9.

Ioannes vt
fuerit mag-
nus ex con-
ceptione.
Hæc ..

Lucas i.
Ioannes vt
fuerit in na-
tuitate ma-
gnum.
Lucas i..

Primo itaque Magnus fuit ratione annunciationis suæ. Nam ab eodem Angelo eius prænunciata est concepcionis & natuitatis, à quo & Christi, nomen Gabriele: nec hoc loco vulgari, sed sanctissimo, pura ante arcam inter sancta sanctorum, quo solus pontifex semel in anno ingrediebatur: itemque tempore sacro, & cum insigni miraculo, quando Zacharias pater eius in lingua officio priuatus est ob incredulitatem. Secundo, Magnus fuit ex conceptione, quia præter naturæ ordinem & usum conceptus est à matre sterili & sine ueroa multo post intra matris viscera purgatus est à culpa originali, dicens de illo Spiritu sancto per S. Hieremiam: *Antequam exires de ventre, amissum te.* Et ita si mortuus fuisset in utero, descendisset ad sanctos patres in limbo, qui dicitur sinus Abrahæ, ubi non erat aliqua poena sensus, sed tantum expectabant redemptionem humanæ naturæ & reductionem in paradisum per Christi mortem. Quod sane non contingit alijs infantibus vel sine circuncisione ante natum Christum, vel sine baptismo post mortem Christi hinc emigrantibus, utpote qui ob peccatum originis non possunt venire ad conspectum Dei: nec tamen poena sensibili cruciantur, si sine proprio peccato decedant. Ita ergo S. Ioannes in matris utero repletus est Spiritu sancto noui solum sancti Spiritus inibi gratiam percepit, sed etiam usum gratiarum factum est, ut presentiam Salvatoris per os virginis salutantis Elizabeth agnosceret, simulq; exultareret, ut est apud Lucam. Tertio, Magnus fuit in sua natuitate: quia in hunc mundum mundus, id est, liber à culpa progressus est: atque pater eius Zacharias ita ut à spiritu doctus erat, nomen eius non à marito, quia mutus erat, sed à sancto Spiritu edocta pronunciavit per

IN FESTO S. IOANNIS BAPTISTAE

421

ero imponendum. Ad huc mox ut Zacharias filii vocabulum declarauit, solum est vinculum lingua eius, & loquebatur benedicens Deum, atque canticum illud propheticum: Benedictus Dominus Deus Israel, plenus Spiritu sancto depropnxit. En quam multa hic concurrunt mira & inusitata, quæ S. Ioannem vehementer illustrant. Quarto, magnus fuit in sua conuersatione. Siquidem arduam, inculpatam, puram & sanctissimam duxit vitam. Cum enim plus minus quinque esset annorum, relictis parentibus, quamvis sanctis & Spiritu sancto plenis, mundoq; vniuerso contempto, abscissi in eremum, & ibi annis XXV. aut circiter in maxima vita austeriorate perseuerauit. Quid hic dicamus nos miseri, nos vitijs pleni, qui vix bene vivendi prima initia tenemus, qui à perfecta conuersione longè absimus, & tamen nolumus agere penitentiam, fugimus quicquid carni molestum est, quicquid sensibus aduersatur? Sed reuera si penitentiam agere velimus, sine qua non potest esse redditus ad gratiam post peccata, non debemus mollia & delicata ac sensibus plausibilia sectari & aucupari: non est enim penitentia carni delectabilis, sed amara. Nam si carnem delectat, non est penitentia: debet nihilominus esse spiritui delectabilis. Quæ vero est illa penitentia, si ad omnem tristem euentum, si ad quamlibet occurrentem aduersitatem quærimur, dolemus, murmuramus? Si nos peccasse penitet, cur impatienter serimas flagella Dei, aut afflictiones præsentis vitae, cum tamen non ignoramus nihil aliud deberi nobis post peccata admissa, quam crues & flagella? Si sancti & innocentes plerique, atque etiam hic B. Christi Baptista, tantum elegerunt penitentiam, tot tantab; perpepsi sunt, vbi nos obsecro cum nostris peccatis & sceleribus manebimus? Non est satis à Christo nos dici Christianos, & fidem tenere Christianam, nisi splendidi nomen splendidi quoque mores & vita sancta exornent. Quinto, fuit Ioannes magnus ex acto illo singulari, quo Dominum Iesum baptizauit. Quod quidem summa cum humilitate & reverentia fecit. Vnde ait ad Dominum baptizari volentem: Ego à te debeo baptizari, & tu venis ad me? Magna profecto fuit Ioannis humilitas, qua sic pertinuit Dominum baptizare: sed longè maior humilitas Christi, qua voluit aquis tingi, cum non haberet opus, ut ipse agnus sine macula. Obiter possunt hic quædam questiones incidere, Qualis fuerit baptismus Ioannis, an sit idem cum baptismo Christi. Quo baptismo Christus fuerit baptizatus, an eodem quo reliquus populus, nempe baptismo Ioannis, vel suo, quo nos baptizamur? Ad primam questionem paucis respondendum est, Baptismum Ioannis non fuisset sacramentum, quo gratia conferretur, vel quo peccata sive originis, sive propria remitterentur. Baptizauit autem Ioannes, quia sic erat diuinitus præordinatum, ut Christum ipse baptizaret. Christus enim suum baptismum, quo ab omnibus peccatis mundetur, & in membra ipsius & Dei filios transfremus, instituturus, voluit ipse prior baptizari, vt in seipso impleret, quod erat alij percepturus: atq; etiam ut sacrificissima carnis sive contractu aquas sanctificaret, vimq; illis regenerandi tribueret, id est, vt cum prolatione & debita forma verborum virtutem habeant expiandi hominem à peccatis, & gratiam conferendi ex merito passionis & sanguinis Christi. Neque tamen solus voluit Christus à Ioanne baptizari, ne, quod D. Augustinus annotauit, homines putarent Ioannem quod fuerit in seipso consuetus ne magus. penitentia vera ut nec fario sit naturæ molestia ipsi lucunda. Joannes vi fuerit ab auct. baptizandi. Matth. 3. Baptismus Ioannis sive originis fuerit laceratum.

annis

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

annis baptismum præstantiorem esse Christi baptismum. Secundo, baptizuit Ioánes, ut homines ad Christi suscipiendum baptismaa prepararetur: quod sanè non faciebat ipse baptismus Ioannis, qui non conferebat aliquam gratiam, sed illa feruens & vehemens prædicatio Ioannis, qua horabantur homines ad agendam poenitentiam, & ad credendum in Dominum Iesum.

Baptismus
Ioannis quo
spectatit.

Quamobrem dicebatur etiam baptismus poenitentiz, non quod peccata blueret, sed quod illo suscipiendo homines velut inducebantur ac testabatur se poenitentiam asturos. Vnde non baptizabantur illo paruuli, quibus non erat opus poenitentia. Quos autem Ioánes cingebat aquis, eos porrimittebat ad Christum, dicens: Ego baptizo vos in aqua, ille vos baptizabit in Spiritu sancto. Quod ad alteram questionem atinet, non fuit Christus suo baptismō baptizatus, quo gratia recipitur, qua Christus semper plena erat sed baptismō Ioannis, qui velut quoddam poenitentiaz signum erat. Id autem fecit Christus causa humilitatis, ut nobis exemplo suo consulere, & etiam ob alias ante dictas rationes.

Christus cur
vulnerit à Io-
anne Bapti-
zati.

Sexto, fuit Ioannes magnus in prædicatione. Namque anno sexti sui trigesimo cœpit prædicare & dicere, quod appropinquaret regnum celorum. Iucunda vox, & quæ ad id usque temporis nunquam esset auditæ: soli præcursori seruata, ex cuius sacroto ore prima sonaret. Multi præcesserant patriarchæ & prophetæ, qui populum ad agendam poenitentiam & ad coledum dignè Deum erant adhortati: sed nusquam habita est mentio appropinquantis regni celorum. Ex Ioanne primum auditur vox salutis, vox ultimationis: & congruè quidem: quia tempore gracie, quod cœpit à Christi incarnatione, ille primus natus est sanctus. Qualis autem, & quam strenuus, quam rectus, quam feruidus fuerit in prædicatione, qui nosse voleret, legi Euangelium. Septimo, fuit magnus in morte. *Precio sicut in conspectu Domini, sic Propheta, mors sanctorum eius: tanto autem preciosior, quanto huius mundi iudicio abiectior & despectior.* Vnde mors Christi quia ignominiosissima, etiam longè preciosissima fuit. Mors quoque sancti Ioannis eo nomine preciosa est valde, quia admodum contemptibilis & indigna pro humana estimatione. Non enim solum occisus est pro iustitia, veritate, castitate, sed etiam, quod vehementer dolendum est, cum esset vir tantus, tamq; insignis, preemptus est in precium saltantis pueræ vilissimæ. Octavo, fuit magna in sua ad inferos descentione. Mox enim ut occisus fuit, deportata est sanctissima anima illius in sinum Abráhæ, vbi sancti patres Christi aduentum præstolabantur. Quamuis enim & ab originali & actuali peccato esset reparatus, tamen natura, quæ illi cum omnibus erat communis, nondum fuit reconciliata Deo per mortem Christi. Ut ergo antecesserat Christum natum, baptizantem, docentem in terris, ita & morientem præcurrit, certissimum apportans nuncium patribus in limbo detentis, Christum veniss, & sebreni sequiturum esse. Nono, denique excellenter magnus nunc est in regno celorum, vbi maxima fruuntur gloria & beatitudine. Affirmant doctores non pauci luciferi locum, id est, supremum chorū Seraphicū eum obnire. Non enim debet ille locus manere vacuus. Nec tamen conuenit Christus, qui est ad dexteram Patris: nec virginem matri, quæ chorus omnes transcedit. Ergo nemini rectius quam illi, quo nemo surrexit maior. Non enim erunt

Ioannes vt
fuerit mag-
nus in morte.

Psalm. 115.

Matth. 14.

Matc. 6.

Ioannes vt
fuerit mag-
nus in delice-

su ad lymbū.

Ioannis be-
nefitudo quam
sit magna.

Ioannis in
celis vt sit su-
perius post
Christum &
virginem Ma-
tiam.

duo praeceps & equales in celis, ut ait magnus Dionysius. Si ergo nemo illo est Dionysius
maior, consequens eum esse Iunnum. Si dicas, Ecquid inde habet dignita-
tis quod primam occupat sedem? Multum profecto habet, nempe omne il-
lud, quod erat habiturus lucifer, si persistisset. Lucifer si perseverasset, fuisse
set primus & supremus dux, princeps, magister & doctor omnium angelorum,
cunctis alijs potentior, habuissetq; alios moderari ac illaminare, & ip-
senon nisi a Deo regeretur ac illuminaretur. Fuisse item alijs omnibus pul-
chrior, illustrior, purior, ardentior, in amore perfectior, atque ita ipse alios
purgasset, illuminasset ac perfecisset: denique aliorum omnium inferio-
rum perfectiones ipse habuisset. Si ergo S. Joannes, ut piè credimus in eius est
locum subrogatus, cunctis his praeditus est bonis. Quod tamē ut cuncti se ha-
beat, id certo certius est, eum sicut maximis in terra meritis & incompara-
bili abundauit gratia, ita nunc præcipio præmio & inestimabili gloria re-
fulgere in celis. Quapropter oremus eum dilectissimi, ut nobis apud Deum
suis meritis & precibus auxilio semper esse dignetur, ad laudem & gloriam
creatoris, qui est benedictus in secula, Amen.

IN SOLENNITATE SANCTORVM APO- stolorum Petri & Pauli, Lectio Acto. XII.

Multus illis, Missit Herodes rex manus, ut affligeret quosdam
de Ecclesia. Occidit autem Iacobum fratrem Joannis gladio. Vi-
dens autem, quia placuerat Iudeis, apposuit & apprehendere &
Petrum. Erant autem dies azymorum. Quem cum appre-
hendisset, misit in carcere, tradens quatuor quaternionibus militum
custodiendum, volens post Pascha producere eum populo. Et Petrus quidem ser-
uabatur in carcere: oratio autem fiebat sine intermissione ab Ecclesia ad Deum
pro eo. Cum autem produlterus eum esset Herodes, in ipsa nocte erat Petrus
dormiens inter duos milites, vinculis catenis duabus: & custodes ante ostium
custodiebant carcere. Et ecce Angelus Domini astigit, & lumen resulgit in
habitaculo: percussaque latere Petri, excitauit eum, dicens: Surge velociter. Et
eccliderunt catene de manibus eius. Dixit autem Angelus ad eum, Prece-
re, & calceare caligas tuas. Et fecit sic. Et dicit illi: Circundabit tibi vestimentum
tuum, & sequere me. Et exiens sequebatur eum, & nesciebat, quia verum est,
quod siebas per Angelum. Existimabat autem se visum videre. Transeuntes
autem primam & secundam custodiam, venerunt ad portam ferream, quæ ducit
ad civitatem, quæ ultero aperta est eis. Et exentes processerunt vicum unum,
& continuo discessit Angelus ab eo. Et Petrus ad se reuersus, dixit: Nunc scio
vere, quia misit Dominus Angelum suum & eripuit me de manu Herodis, &
de omni expectatione plebis Iudeorum.

PARAPHRASIS IN EANDEM LECTIONEM.

Quamuis hic dies excellentissimus duobus Christi Apostolis, nempe
Petro & Paulo dicatus sit, tamen Ecclesia memor quanta per illos di-
quinitus beneficia consecuta sit, noluit eis ynius diei impendere officium.